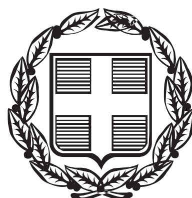

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **Αρ. Φύλλου 2704**

15 Δεκεμβρίου 2015

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. πράξης 53/14.12.2015

Ορισμός στρατηγικής της πολιτικής για την άσκηση της μακροπροληπτικής αρμοδιότητας της Τράπεζας της Ελλάδος

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Η ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ
ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Αφού έλαβε υπόψη:

α) τα άρθρα 2, 55Α και 55Γ του Καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος, όπως ισχύει,

β) το Ν. 4261/2014 «Πρόσβαση στη δραστηριότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων και προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ), κατάργηση του Ν. 3601/2007 και άλλες διατάξεις.» (ΦΕΚ Α΄ 107),

γ) τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, «σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012» (EE L 176 (27.6.2013) 1),

δ) τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1024/2013 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 2013, «για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων» (EE L 287 (29.10.2013) 63), και ιδίως το άρθρο 5 αυτού,

ε) τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 468/2014 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 16ης Απριλίου 2014, «που θεσπίζει το πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, των εθνικών αρμόδιων αρχών και των εθνικών εντεταλμένων αρχών εντός του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού» (Κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ) (EE L 141 (14.5.2014) 1), και ιδίως τα άρθρα 101 - 105 αυτού,

στ) τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1092/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, «σχετικά με τη μακροπροληπτική επίβλεψη του χρηματοοικονομικού συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη σύσταση Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου» (EE L 331 (15.12.2010) 1),

ζ) τη Σύσταση ΕΣΣΚ/2011/3 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου, της 22ας Δεκεμβρίου 2011, «σχετικά με τη μακροπροληπτική αρμοδιότητα των εθνικών αρχών» (EEC 41 (14.2.2012)1),

η) τη Σύσταση ΕΣΣΚ/2013/1 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου, της 4ης Απριλίου 2013, «σχετικά με τους ενδιάμεσους στόχους και τα εργαλεία μακροπροληπτικής πολιτικής» (EE C 170 (15.6.2013) 1),

θ) τη Σύσταση ΕΣΣΚ/2014/1 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου, της 18ης Ιουνίου 2014, «σχετικά με καθοδήγηση για τον καθορισμό των ποσοστών αντικυκλικών αποθεμάτων ασφαλείας» (EE C 293 (2.9.2014) 1),

ι) την έκδοση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου, της 3ης Μαρτίου 2014, με τίτλο "ESRB Handbook on Operationalising Macro-prudential Policy in the Banking Sector",

ια) την Ενδιάμεση Έκθεση Νομισματικής Πολιτικής 2014 της Τράπεζας της Ελλάδος, και ιδίως το Ειδικό Θέμα VI.3 αυτής με τίτλο «Η μακροπροληπτική αρμοδιότητα της Τράπεζας της Ελλάδος»,

ιβ) τη σκοπιμότητα ορισμού στρατηγικής της πολιτικής για την άσκηση της μακροπροληπτικής αρμοδιότητας της Τράπεζας της Ελλάδος,

ιγ) το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας Πράξης δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού, αποφάσισε τα ακόλουθα:

Ορίζεται η ακόλουθη στρατηγική της πολιτικής για την άσκηση της μακροπροληπτικής αρμοδιότητας της Τράπεζας της Ελλάδος.

Ι. Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας Πράξης ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) Ακαθάριστο εξωτερικό χρέος: οι υποχρεώσεις έναντι μη κατοίκων όλων των κλάδων της ελληνικής οικονομίας (δημόσιου και ιδιωτικού τομέα) και, ειδικότερα, της Γενικής Κυβέρνησης, της Τράπεζας της Ελλάδος, των πιστωτικών ιδρυμάτων και των λοιπών τομέων της ελληνικής οικονομίας.

β) Αποδοτικότητα μακροπροληπτικού εργαλείου: η αποδοτικότητα του εργαλείου όπως αυτή ορίζεται στην ενότητα 2 της Σύστασης ΕΣΣΚ/2013/1 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου, της 4ης Απριλίου 2013, «σχετικά με τους ενδιάμεσους στόχους και τα εργαλεία μακροπροληπτικής πολιτικής».

γ) Αποτελεσματικότητα μακροπροληπτικού εργαλείου: η αποτελεσματικότητα του εργαλείου όπως αυτή

ορίζεται στην ενότητα 2 της Σύστασης ΕΣΣΚ/2013/1 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου, της 4ης Απριλίου 2013, «σχετικά με τους ενδιάμεσους στόχους και τα εργαλεία μακροπροληπτικής πολιτικής».

δ) Ασφαλιστική επιχείρηση: η ασφαλιστική επιχείρηση όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, σημείο 5 του Ν. 4261/2014.

ε) Ασφαλιστική επιχείρηση τρίτης χώρας: η ασφαλιστική επιχείρηση τρίτης χώρας όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 13, σημείο 3, της Οδηγίας 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, «σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα ΙΙ)».

στ) Ιδιωτικός τομέας: οι επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά, ειδικότερα οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις τα λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, οι μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, οι ελεύθεροι επαγγελματίες, οι αγρότες και οι ατομικές επιχειρήσεις, καθώς και οι ιδιώτες και τα ιδιωτικά μη κερδοσκοπικά ιδρύματα.

ζ) Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών: το άθροισμα των ισοζυγίων (εισπράξεις μείον πληρωμές) των αγαθών, των υπηρεσιών, των πρωτογενών εισοδημάτων και των δευτερογενών εισοδημάτων. Από το μήνα αναφοράς Ιανουάριο 2015, η Τράπεζα της Ελλάδος προσάρμοσε τη μεθοδολογία κατάρτισης του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών της Ελλάδας στις συστάσεις και τους ορισμούς του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (International Monetary Fund-IMF), όπως αυτά καθορίζονται στην τελευταία (6η) έκδοση του Εγχειριδίου για το Ισοζύγιο Πληρωμών (IMF-BPM6- Balance of Payments Manual, 6th edition, 2009).

η) Καλυμμένη ομολογία: μέσο που αναφέρεται στην περίπτωση Β΄ της παρ. 4 του άρθρου 61 του Ν. 4099/2012 (Α΄ 250) (άρθρο 52 παράγραφος 4 της Οδηγίας 2009/65/ΕΚ).

θ) Καταναλωτικά δάνεια: χρηματοδοτικά ανοίγματα οποιουδήποτε είδους προς νοικοκυριά για την κάλυψη καταναλωτικών αναγκών,

ι) Κεντρικός αντισυμβαλλόμενος: ο κεντρικός αντισυμβαλλόμενος όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, σημείο 31 του Ν. 4261/2014.

ια) Μακροπροληπτική αρχή: η μακροπροληπτική αρχή όπως αυτή ορίζεται στην ενότητα 2 της Σύστασης ΕΣΣΚ/2013/1 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου, της 4ης Απριλίου 2013, «σχετικά με τους ενδιάμεσους στόχους και τα εργαλεία μακροπροληπτικής πολιτικής». Ως μακροπροληπτική αρχή για την Ελλάδα έχει οριστεί η Τράπεζα της Ελλάδος, δυνάμει του άρθρου 55Α του Καταστατικού της, όπως ισχύει,

ιβ) Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα: τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα, σύμφωνα με τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2015/227 της Επιτροπής, της 9ης Ιανουαρίου 2015, «για την τροποποίηση του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 680/2014 της Επιτροπής για τη θέσπιση εκτελεστικών τεχνικών προτύπων όσον αφορά την υποβολή εποπτικών αναφορών από τα ιδρύματα, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου».

ιγ) Νομισματικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα (ΝΧΙ): η Τράπεζα της Ελλάδος, τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα και τα αμοιβαία κεφάλαια χρηματαγοράς,

ιδ) Πιστωτικό ίδρυμα: το πιστωτικό ίδρυμα όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, σημείο 1 του Ν. 4261/2014.

ιε) Στεγαστικά δάνεια: χρηματοδοτικά ανοίγματα προς νοικοκυριά για την απόκτηση ή επισκευή οικιστικού ακινήτου, με εξασφάλιση επί οικιστικού ακινήτου.

ιστ) Συστημικός κίνδυνος: ο συστημικός κίνδυνος όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, σημείο 10 του Ν. 4261/2014. Δύο είναι οι διαστάσεις του συστημικού κινδύνου:

i. η διαρθρωτική διάσταση του συστημικού κινδύνου όπως αυτή ορίζεται στην ενότητα 2 της Σύστασης ΕΣΣΚ/2013/1 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου, της 4ης Απριλίου 2013, «σχετικά με τους ενδιάμεσους στόχους και τα εργαλεία μακροπροληπτικής πολιτικής»,

ii. η κυκλική διάσταση του συστημικού κινδύνου όπως αυτή ορίζεται στην ενότητα 2 της Σύστασης ΕΣΣΚ/2013/1 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου, της 4ης Απριλίου 2013, «σχετικά με τους ενδιάμεσους στόχους και τα εργαλεία μακροπροληπτικής πολιτικής»,

ιζ) Τιτλοποίηση: η τιτλοποίηση όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, σημείο 50 του Ν. 4261/2014.

ιη) Χρέος υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας (senior debt): χρέος που βρίσκεται σε υψηλή σειρά εξόφλησης, δηλαδή σε περίπτωση εκκαθάρισης ικανοποιείται κατά προτεραιότητα,

ιθ) Χρηματοδότηση ιδιωτικού τομέα: τα δάνεια που χορηγούν τα ΝΧΙ στον ιδιωτικό τομέα, οι τοποθετήσεις των ΝΧΙ σε εταιρικά ομόλογα, τα τιτλοποιημένα δάνεια και τα τιτλοποιημένα εταιρικά ομόλογα,

κ) Χρηματοπιστωτικό ίδρυμα: το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή, αλλιώς, το χρηματοοικονομικό ίδρυμα όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 2, σημείο α) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1092/2010. Ο εν λόγω ορισμός περιλαμβάνει οποιαδήποτε επιχείρηση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010, του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1094/2010 και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1095/2010, καθώς και κάθε άλλη επιχείρηση ή οντότητα με κύρια δραστηριότητα παρόμοιου χαρακτήρα,

κα) Χρηματοπιστωτικό σύστημα: το χρηματοπιστωτικό σύστημα ή, αλλιώς, το χρηματοοικονομικό σύστημα όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 2, σημείο β) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1092/2010. Ο εν λόγω ορισμός περιλαμβάνει όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τις αγορές, τα προϊόντα και τις υποδομές αγορών.

ΙΙ. Στόχοι μακροπροληπτικής πολιτικής

1. Η Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με το άρθρο 55Α του Καταστατικού της, όπως ισχύει, «...ασκεί μεταξύ άλλων την μακροπροληπτική αρμοδιότητα προς ενίσχυση της ανθεκτικότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος και μείωση της συσσώρευσης των συστημικών κινδύνων. Ιδίως, η Τράπεζα της Ελλάδος αναγνωρίζει, παρακολουθεί και αξιολογεί αυτούς τους κινδύνους και λαμβάνει τα μέτρα που προβλέπει ο νόμος....». Η άσκηση μακροπροληπτικής πολιτικής από την Τράπεζα της Ελλάδος (μακροπροληπτική αρμοδιότητα) έχει ως απώτερο στόχο τη συμβολή στη διαφύλαξη της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος ως συνόλου, μέσω της ενίσχυσης της ανθεκτικότητάς του και της μείωσης της συσσώρευσης των συστημικών κινδύνων, ώστε να διασφαλίζεται με τον τρόπο αυτό η διατηρήσιμη συμ-

βολή του χρηματοπιστωτικού τομέα στην οικονομική ανάπτυξη. Σε αυτό το πλαίσιο, η Τράπεζα της Ελλάδος επιδιώκει την πρόληψη και τον περιορισμό τόσο της κυκλικής όσο και της διαρθρωτικής διάστασης του συστημικού κινδύνου.

2. Προς επίτευξη του απώτερου στόχου της μακροπροληπτικής πολιτικής, η Τράπεζα της Ελλάδος επιδιώκει ενδιάμεσους στόχους, οι οποίοι αφορούν το εθνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα ως σύνολο. Οι ενδιάμεσοι αυτοί στόχοι περιλαμβάνουν:

α) Τη διαμόρφωση κατάλληλου επιπέδου πιστωτικής επέκτασης και μόχλευσης, συμπεριλαμβανομένων της πρόληψης και του περιορισμού της υπερβολικής πιστωτικής επέκτασης και μόχλευσης, εφόσον υφίστανται.

β) Την πρόληψη και τον περιορισμό της υπερβολικής ασυμφωνίας ληκτότητας απαιτήσεων-υποχρεώσεων και της έλλειψης ρευστότητας της αγοράς.

γ) Τον περιορισμό της άμεσης και έμμεσης συγκέντρωσης χρηματοδοτικών ανοιγμάτων.

δ) Τον περιορισμό των συστημικών επιπτώσεων λόγω εσφαλμένων κινήτρων, με σκοπό τη μείωση του ηθικού κινδύνου.

ε) Την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υποδομών του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

3. Η Τράπεζα της Ελλάδος εξετάζει, κατά περίπτωση, την ανάγκη ορισμού περαιτέρω ενδιάμεσων στόχων μακροπροληπτικής πολιτικής, λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις στα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά του χρηματοπιστωτικού συστήματος και την εμφάνιση νέων τύπων συστημικών κινδύνων.

ΙΙΙ. Εργαλεία μακροπροληπτικής πολιτικής

1. Η Τράπεζα της Ελλάδος επιδιώκει τον απώτερο στόχο και τους ενδιάμεσους στόχους της μακροπροληπτικής πολιτικής με τα διαθέσιμα σε αυτήν μακροπροληπτικά εργαλεία (μέτρα), σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας. Τα εργαλεία αυτά περιλαμβάνουν:

α) Το αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας κατά την έννοια των άρθρων 123 και 127-130 του Ν. 4261/2014.

β) Το απόθεμα ασφαλείας των παγκοσμίως συστημικά σημαντικών ιδρυμάτων (G-SII) κατά την έννοια του άρθρου 124 του Ν. 4261/2014.

γ) Το απόθεμα ασφαλείας των λοιπών συστημικά σημαντικών ιδρυμάτων (0-SII) κατά την έννοια του άρθρου 124 του Ν. 4261/2014.

δ) Το απόθεμα ασφαλείας συστημικού κινδύνου κατά την έννοια των άρθρων 125-126 του Ν. 4261/2014.

ε) Τα μέτρα που προβλέπονται από το άρθρο 458 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που αυτό ορίζει. Τα μέτρα αυτά εφαρμόζονται στα ιδρύματα (όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 4 του εν λόγω Κανονισμού) που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας στην Ελλάδα ή σε υποσύνολο των ιδρυμάτων αυτών και αφορούν:

i. το επίπεδο ιδίων κεφαλαίων που ορίζεται στο άρθρο 92 του εν λόγω Κανονισμού,

ii. τις απαιτήσεις για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα που ορίζονται στο άρθρο 392 και τα άρθρα 395 έως 403 του εν λόγω Κανονισμού,

iii. τις απαιτήσεις δημοσιοποίησης που ορίζονται στα άρθρα 431 έως 455 του εν λόγω Κανονισμού,

iv. το επίπεδο του αποθέματος ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου που προβλέπεται στο άρθρο 122 του Ν. 4261/2014,

v. τις απαιτήσεις ρευστότητας που καθορίζονται στο έκτο μέρος του εν λόγω Κανονισμού,

vi. τη στάθμιση κινδύνου με στόχευση στις «φούσκες κερδοσκοπίας» στον τομέα των οικιστικών και επαγγελματικών ακινήτων ή στα ανοίγματα εντός του χρηματοπιστωτικού τομέα,

στ) Τα μέτρα που προβλέπονται από τα άρθρα 124, παρ. 2 και 164 παρ. 5 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013.

ζ) Κάθε εργαλείο (μέτρο) που τίθεται νομοθετικά στη διάθεση της Τράπεζας της Ελλάδος και αποσκοπεί στην επίτευξη του απώτερου στόχου ή των ενδιάμεσων στόχων μακροπροληπτικής πολιτικής.

Η Τράπεζα της Ελλάδος λαμβάνει τα ως άνω μέτρα υπό την ιδιότητα της εντεταλμένης ή, κατά περίπτωση, της αρμόδιας αρχής κατά την έννοια του Ν. 4261/2014 και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013.

2. Η Τράπεζα της Ελλάδος εξετάζει, κατά περίπτωση, την επάρκεια των διαθέσιμων σε αυτήν μακροπροληπτικών εργαλείων (μέτρων), λαμβάνοντας υπόψη την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητά τους στην επίτευξη του απώτερου στόχου και των ενδιάμεσων στόχων μακροπροληπτικής πολιτικής.

IV. Πλαίσιο για την άσκηση μακροπροληπτικής πολιτικής

1. Η άσκηση μακροπροληπτικής πολιτικής από την Τράπεζα της Ελλάδος περιλαμβάνει τα ακόλουθα τέσσερα στάδια:

α) Την παρακολούθηση των κινδύνων του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Σε αυτό το στάδιο εντοπίζονται, μέσω κατάλληλων δεικτών, οι ευπάθειες του χρηματοπιστωτικού συστήματος σε σχέση με τους ενδιάμεσους στόχους μακροπροληπτικής πολιτικής και αναγνωρίζονται οι συναφείς συστημικοί κίνδυνοι.

β) Την επιλογή των κατάλληλων μακροπροληπτικών εργαλείων, καθώς και τη βαθμονόμηση (calibration) αυτών, με σκοπό την πρόληψη και τον περιορισμό των συναφών συστημικών κινδύνων και την επίτευξη του απώτερου στόχου και των ενδιάμεσων στόχων μακροπροληπτικής πολιτικής.

γ) Την εφαρμογή της μακροπροληπτικής πολιτικής, η οποία συνίσταται στη λήψη αποφάσεων αναφορικά με τη χρήση (ενεργοποίηση, βαθμονόμηση, απενεργοποίηση) των κατάλληλων μακροπροληπτικών εργαλείων για την επίτευξη του απώτερου στόχου και των ενδιάμεσων στόχων μακροπροληπτικής πολιτικής.

δ) Την αξιολόγηση της εφαρμογής της μακροπροληπτικής πολιτικής. Σε αυτό το στάδιο εξετάζονται τα αποτελέσματα της χρήσης των μακροπροληπτικών εργαλείων και εξάγονται σχετικά συμπεράσματα.

2. Η Τράπεζα της Ελλάδος επανεξετάζει την καταλληλότητα και την επάρκεια του πλαισίου για την άσκηση μακροπροληπτικής πολιτικής, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, λαμβάνοντας υπόψη τα συμπεράσματα από την αξιολόγηση της εφαρμογής της μακροπροληπτικής πολιτικής, τις εξελίξεις στα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά του εθνικού και ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού συστήματος, τις τάσεις μακροπροληπτικής πολιτικής που διαμορφώνονται διεθνώς και το εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

V. Παρακολούθηση κινδύνων του χρηματοπιστωτικού συστήματος

Η Τράπεζα της Ελλάδος παρακολουθεί τους κινδύνους του χρηματοπιστωτικού συστήματος μέσω δεικτών, ανά ενδιάμεσο στόχο μακροπροληπτικής πολιτικής.

Ενδεικτικά, παρακολουθούνται οι ακόλουθοι δείκτες:

1. Δείκτες για την παρακολούθηση της πιστωτικής επέκτασης και μόχλευσης:

α) Παρακολούθηση των πιστωτικών εξελίξεων

i. Εξέλιξη της χρηματοδότησης του εγχώριου ιδιωτικού τομέα (growth of credit to the domestic private sector): Παρακολουθείται σε ατομική βάση και ορίζεται ως η ποσοστιαία μεταβολή του υπολοίπου της χρηματοδότησης του εγχώριου ιδιωτικού τομέα από τα ΝΧΙ, όπως δημοσιεύεται από την Τράπεζα της Ελλάδος.

ii. Χρηματοδότηση του εγχώριου ιδιωτικού τομέα προς το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (credit to the domestic private sector to gross domestic product - GDP): Παρακολουθείται σε ατομική βάση και ορίζεται ως ο λόγος του υπολοίπου της χρηματοδότησης του εγχώριου ιδιωτικού τομέα από τα ΝΧΙ προς την αξία του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) σε τρέχουσες τιμές, όπως αυτά δημοσιεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος και την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) αντίστοιχα.

iii. Διαφορά των πιστώσεων προς το ΑΕΠ (credit-to-GDP gap): Ορίζεται ως η απόκλιση του δείκτη «Χρηματοδότηση του εγχώριου ιδιωτικού τομέα προς το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν» από τη μακροπρόθεσμη τάση του. iv. Τυποποιημένη διαφορά των πιστώσεων προς το ΑΕΠ (standardised credit-to-GDP gap): Ορίζεται όπως προβλέπεται στην ενότητα 2 της Σύστασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου ΕΣΣΚ/2014/1, της 18ης Ιουνίου 2014, «σχετικά με καθοδήγηση για τον καθορισμό των ποσοστών αντικυκλίκων αποθεμάτων ασφαλείας», και υπολογίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο μέρος I του παραρτήματος της ίδιας Σύστασης,

β) Παρακολούθηση της δυνητικής υπερεκτίμησης των τιμών των ακινήτων

i. Εξέλιξη των τιμών των επαγγελματικών ακινήτων (commercial real estate price growth rate): Ορίζεται ως η ποσοστιαία μεταβολή των εκτιμώμενων εμπορικών αξιών των επαγγελματικών ακινήτων (γραφείων και καταστημάτων) στην Ελλάδα, όπως δημοσιεύεται από την Τράπεζα της Ελλάδος.

ii. Διαφορά της εξέλιξης των τιμών των επαγγελματικών ακινήτων (commercial real estate price growth rate gap): Ορίζεται ως η απόκλιση του δείκτη «Εξέλιξη των τιμών των επαγγελματικών ακινήτων» από τη μακροπρόθεσμη τάση του.

iii. Εξέλιξη των τιμών των οικιστικών ακινήτων (residential real estate price growth rate): Ορίζεται ως η ποσοστιαία μεταβολή των εκτιμώμενων εμπορικών αξιών των διαμερισμάτων στην Ελλάδα, όπως δημοσιεύεται από την Τράπεζα της Ελλάδος.

iv. Διαφορά της εξέλιξης των τιμών των οικιστικών ακινήτων (residential real estate price growth rate gap): Ορίζεται ως η απόκλιση του δείκτη «Εξέλιξη των τιμών των οικιστικών ακινήτων» από τη μακροπρόθεσμη τάση του.

γ) Παρακολούθηση των εξωτερικών ανισορροπιών

i. Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών προς ΑΕΠ (current account balance to GDP): Ορίζεται ως ο λόγος της αξίας του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών προς την αξία του ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές, όπως αυτά δημοσιεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος και την ΕΛΣΤΑΤ αντίστοιχα.

ii. Ακαθάριστο εξωτερικό χρέος προς ΑΕΠ (gross external debt to GDP): Ορίζεται ως ο λόγος της αξίας του ακαθάριστου εξωτερικού χρέους προς την αξία του ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές, όπως αυτά δημοσιεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος και την ΕΛΣΤΑΤ αντίστοιχα.

δ) Παρακολούθηση της ευρωστίας των πιστωτικών ιδρυμάτων

i. Ποσοστό κάλυψης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων από συσσωρευμένες προβλέψεις (coverage ratio): Παρακολουθείται σε ατομική βάση για τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος. Ορίζεται ως ο λόγος της αξίας των συσσωρευμένων λογιστικών προβλέψεων για τον πιστωτικό κίνδυνο προς την αξία του συνόλου των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων.

ii. Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο (net interest margin - NIM): Παρακολουθείται σε ατομική βάση για τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος. Ορίζεται ως ο λόγος της αξίας των καθαρών εσόδων από τόκους (δηλαδή έσοδα από τόκους μείον έξοδα για τόκους) προς το μέσο ενεργητικό.

iii. Δείκτης μόχλευσης (leverage ratio): Παρακολουθείται σε ενοποιημένη βάση για τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος. Ορίζεται όπως προβλέπεται από το άρθρο 429 του Κανονισμού 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, «σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012» και τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2015/62 της Επιτροπής, της 10ης Οκτωβρίου 2014, «για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τον δείκτη μόχλευσης»,

ε) Παρακολούθηση της δανειακής επιβάρυνσης του ιδιωτικού τομέα

i. Δάνεια σε ιδιώτες και ιδιωτικά μη κερδοσκοπικά ιδρύματα προς ακαθάριστο διαθέσιμο εισόδημα (individuals' and private non-profit institutions' debt-to-income ratio): Παρακολουθείται σε ατομική βάση και ορίζεται ως ο λόγος του υπολοίπου των δανείων (στεγαστικών, καταναλωτικών και λοιπών δανείων) σε ιδιώτες και ιδιωτικά μη κερδοσκοπικά ιδρύματα από τα ΝΧΙ προς την αξία του ακαθάριστου διαθέσιμου εισοδήματος τους, όπως αυτά δημοσιεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος και την ΕΛΣΤΑΤ αντίστοιχα.

ii. Χρηματοδότηση των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων προς ΑΕΠ (credit to non-financial corporations to GDP): Παρακολουθείται σε ατομική βάση και ορίζεται ως ο λόγος του υπολοίπου της χρηματοδότησης των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων των ελεύθερων επαγγελματιών, των αγροτών και των ατομικών επιχειρήσεων) από τα ΝΧΙ προς την αξία του ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές, όπως αυτά δημοσιεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος και την ΕΛΣΤΑΤ αντίστοιχα,

στ) Παρακολούθηση της τιμολόγησης του κινδύνου

i. Εξέλιξη του Γενικού Δείκτη Τιμών του Χρηματιστηρίου Αθηνών

ii. Εξέλιξη του κλαδικού δείκτη «FTSE/X.A. Τράπεζες» του Χρηματιστηρίου Αθηνών

iii. Διαφορά αποδόσεων (σε μονάδες βάσης) των δεκαετών ομολόγων αναφοράς του Ελληνικού και του Γερμανικού Δημοσίου,

ζ) Παρακολούθηση ακραίων καταστάσεων στις αγορές χρηματοδότησης των πιστωτικών ιδρυμάτων

Ενδεικτικά, παρακολουθείται η απόδοση των ασφαλίστρων τραπεζικών συμβολαίων ανταλλαγής πιστωτικής αθέτησης (bank credit default swap - CDS premia).

2. Δείκτες για την παρακολούθηση της ασυμφωνίας ληκτότητας απαιτήσεων-υποχρεώσεων και της ρευστότητας της αγοράς

i. Δείκτης χορηγήσεων προς καταθέσεις (loans-to-deposits ratio - LTD ratio): Παρακολουθείται σε ατομική βάση για τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος και ορίζεται ως ο λόγος του συνολικού υπολοίπου των δανείων και προκαταβολών σε πελάτες μετά από προβλέψεις προς το σύνολο των καταθέσεων των πελατών.

ii. Έκδοση διαπραγματεύσιμων σε οργανωμένες αγορές τίτλων των πιστωτικών ιδρυμάτων (issuance of marketable securities): Παρακολουθείται σε ενοποιημένη βάση η έκδοση χρέους υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας, καλυμμένων ομολογιών και τιτλοποιημένων απαιτήσεων για τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος. Δεν περιλαμβάνονται οι τίτλοι που εκδίδονται και διακρατούνται από τα ίδια τα πιστωτικά ιδρύματα για σκοπούς αναχρηματοδότησης από το Ευρωσύστημα.

iii. Έκδοση διαπραγματεύσιμων σε οργανωμένες αγορές εταιρικών ομολόγων (issuance of corporate bonds).

iv. Χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα προς σύνολο ενεργητικού (Eurosystem funding to total assets): Παρακολουθείται σε ατομική βάση για τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος και ορίζεται ως ο λόγος της χρηματοδότησης των πιστωτικών ιδρυμάτων από το Ευρωσύστημα προς το σύνολο του ενεργητικού τους.

v. Διαφορά αποδόσεων (σε μονάδες βάσης) των δεκαετών ομολόγων αναφοράς του Ελληνικού και του Γερμανικού Δημοσίου.

vi. Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας (liquidity coverage ratio - LCR): Παρακολουθείται σε ατομική βάση για τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος. Ορίζεται όπως προβλέπεται από το άρθρο 412 του Κανονισμού 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, «σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012» και τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2015/61 της Επιτροπής, της 10ης Οκτωβρίου 2014, «για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 όσον αφορά την απαίτηση κάλυψης του κινδύνου ρευστότητας για τα πιστωτικά ιδρύματα».

3. Δείκτες για την παρακολούθηση της άμεσης και έμμεσης συγκέντρωσης χρηματοδοτικών ανοιγμάτων

i. Χρηματοδότηση των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων προς το σύνολο της χρηματοδότησης του εγχώριου ιδιωτικού τομέα (credit to non-financial corporations to total credit to the domestic private sector): Παρακολουθείται σε ατομική βάση και ορίζεται ως ο λόγος του υπολοίπου της χρηματοδότησης των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων των ελεύθερων επαγγελματιών, των αγροτών και των ατομικών επιχειρήσεων) από τα ΝΧΙ προς το υπόλοιπο της συνολικής χρηματοδότησης του εγχώριου ιδιωτικού τομέα από τα ΝΧΙ, όπως αυτά δημοσιεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος. Επίσης, για τους κύριους κλάδους δραστηριότητας των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων, παρακολουθείται η χρηματοδότηση και κατά κλάδο προς το σύνολο της χρηματοδότησης των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων από τα ΝΧΙ.

ii. Χρηματοδότηση των ιδιωτών και ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων προς το σύνολο της χρηματοδότησης του εγχώριου ιδιωτικού τομέα (credit to individuals and private non-profit institutions to total credit to the domestic private sector): Παρακολουθείται σε ατομική βάση και ορίζεται ως ο λόγος του υπολοίπου της χρηματοδότησης των ιδιωτών και ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων από τα ΝΧΙ προς το υπόλοιπο της συνολικής χρηματοδότησης του εγχώριου ιδιωτικού τομέα από τα ΝΧΙ, όπως αυτά δημοσιεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος,

iii. Στεγαστικά δάνεια προς χρηματοδότηση σε ιδιώτες και ιδιωτικά μη κερδοσκοπικά ιδρύματα (housing loans to credit to the individuals and private non-profit institutions): Παρακολουθείται σε ατομική βάση και ορίζεται ως ο λόγος του υπολοίπου των στεγαστικών δανείων προς το υπόλοιπο της χρηματοδότησης των ιδιωτών και ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων από τα ΝΧΙ, όπως αυτά δημοσιεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος.

iv. Καταναλωτικά δάνεια προς χρηματοδότηση σε ιδιώτες και ιδιωτικά μη κερδοσκοπικά ιδρύματα (consumer credit to credit to the individuals and private non-profit institutions): Παρακολουθείται σε ατομική βάση και ορίζεται ως ο λόγος του υπολοίπου των καταναλωτικών δανείων προς το υπόλοιπο της χρηματοδότησης των ιδιωτών και ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων από τα ΝΧΙ, όπως αυτά δημοσιεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος,

v. Χρηματοδότηση του εγχώριου ιδιωτικού τομέα σε ξένο νόμισμα προς το σύνολο της χρηματοδότησης του εγχώριου ιδιωτικού τομέα (credit to the domestic private sector in foreign currency to total credit to the domestic private sector): Παρακολουθείται σε ατομική βάση και ορίζεται ως ο λόγος του υπολοίπου της χρηματοδότησης του εγχώριου ιδιωτικού τομέα σε ξένο νόμισμα από τα ΝΧΙ προς το υπόλοιπο της συνολικής χρηματοδότησης του εγχώριου ιδιωτικού τομέα από τα ΝΧΙ, όπως αυτά δημοσιεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος,

vi. Περιουσιακά στοιχεία στο εξωτερικό προς σύνολο ενεργητικού (foreign assets to total assets): Παρακολουθείται σε ενοποιημένη βάση για τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος και ορίζεται ως ο λόγος της αξίας του ενεργητικού των θυγατρικών και των υποκαταστημάτων τους στο εξωτερικό προς την αξία του συνόλου του ενεργητικού τους.

vii. Έκθεση των ασφαλιστικών επιχειρήσεων έναντι του τραπεζικού τομέα (exposure of the insurance undertakings to the banking sector): Ορίζεται ως η συνολική αξία των τοποθετήσεων ή επενδύσεων οποιασδήποτε μορφής (ενδεικτικά, καταθέσεις, μετοχές ή χρεόγραφα) των ασφαλιστικών επιχειρήσεων με έδρα την Ελλάδα καθώς και των υποκαταστημάτων ασφαλιστικών επιχειρήσεων τρίτων χωρών που λειτουργούν στην Ελλάδα σε πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα.

4. Δείκτες για την παρακολούθηση των συστημικών επιπτώσεων λόγω εσφαλμένων κινήτρων

i. Σύνολο ενεργητικού προς ΑΕΠ (total bank assets to GDP): Παρακολουθείται σε ενοποιημένη βάση για τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος και ορίζεται ως ο λόγος της αξίας του συνόλου του ενεργητικού τους προς την αξία του ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές.

ii. Μερίδιο των πέντε μεγαλύτερων πιστωτικών ιδρυμάτων στο σύνολο του ενεργητικού (share of five largest credit institutions in total assets): Παρακολουθείται σε ατομική βάση για τα πιστωτικά ιδρυμάτων που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος. Ορίζεται ως ο λόγος της αξίας του συνολικού ενεργητικού των πέντε μεγαλύτερων (με βάση το ενεργητικό τους) πιστωτικών ιδρυμάτων προς την αξία του ενεργητικού του συνόλου των πιστωτικών ιδρυμάτων.

iii. Δείκτης μόχλευσης (leverage ratio): Παρακολουθείται σε ενοποιημένη βάση για τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος. Ορίζεται όπως προβλέπεται από το άρθρο 429 του Κανονισμού 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, «σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012» και τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2015/62 της Επιτροπής, της 10ης Οκτωβρίου 2014, «για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τον δείκτη μόχλευσης».

iv. Διαφορά δείκτη αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων (return on equity - ROE gap): Παρακολουθείται σε ενοποιημένη βάση για τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος. Ορίζεται ως η απόκλιση του δείκτη αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων τους (λόγος των κερδών προ φόρων προς το μέσο ετήσιο επίπεδο των ιδίων κεφαλαίων) από τη μακροπρόθεσμη τάση του.

5. Δείκτες για την παρακολούθηση της ανθεκτικότητας των υποδομών του χρηματοπιστωτικού συστήματος

Στο πλαίσιο της παρακολούθησης της ανθεκτικότητας των υποδομών του χρηματοπιστωτικού συστήματος παρακολουθείται, μεταξύ άλλων, η ανθεκτικότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων, των ασφαλιστικών επιχειρήσεων και των κεντρικών αντισυμβαλλομένων. Ενδεικτικά, παρακολουθούνται οι ακόλουθοι δείκτες:

α) Ανθεκτικότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων

i. Δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων (return on equity - ROE): Παρακολουθείται σε ατομική βάση για τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος. Ορίζεται ως ο λόγος των κερδών προ φόρων προς το μέσο ετήσιο επίπεδο των ιδίων κεφαλαίων.

ii. Δείκτης αποτελεσματικότητας (cost-to-income ratio): Παρακολουθείται σε ατομική βάση για τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος και ορίζεται ως ο λόγος των λειτουργικών εξόδων προς τα λειτουργικά έσοδα. Στα λειτουργικά έξοδα δεν περιλαμβάνονται οι προβλέψεις για τον πιστωτικό κίνδυνο (δηλ. οι ζημίες απο μείωσης),

iii. Δείκτης καθαρών μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων προς ίδια κεφάλαια (ratio of non-performing exposures net of provisions to own funds): Παρακολουθείται σε ατομική βάση για τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος. Ορίζεται ως ο λόγος της αξίας των μη εξυπηρετούμενοι ανοιγμάτων, αφού αφαιρεθούν οι συσσωρευμένες προβλέψεις για τον πιστωτικό κίνδυνο, προς τα ίδια κεφάλαια των πιστωτικών ιδρυμάτων,

iv. Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1 capital ratio): Παρακολουθείται σε ατομική βάση για τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος και ορίζεται όπως προβλέπεται από το άρθρο 92, παράγραφος 2, στοιχείο α) του Κανονισμού 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, «σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012».

β) Ανθεκτικότητα των ασφαλιστικών επιχειρήσεων

Για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις με έδρα την Ελλάδα καθώς και για τα υποκαταστήματα ασφαλιστικών επιχειρήσεων τρίτων χωρών που λειτουργούν στην Ελλάδα, παρακολουθούνται, ενδεικτικά, οι ακόλουθοι δείκτες:

i. Δείκτης φερεγγυότητας (solvency ratio): Παρακολουθείται για το σύνολο των εν λόγω επιχειρήσεων και ορίζεται ως ο λόγος των συνολικών επιλέξιμων ποσών ιδίων κεφαλαίων για την κάλυψη των κεφαλαιακών απαιτήσεων φερεγγυότητας (όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 101 της Οδηγίας 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, «σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα ΙΙ)») προς το συνολικό ποσό των κεφαλαιακών απαιτήσεων φερεγγυότητας.

ii. Δείκτης κάλυψης των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων (ratio of Minimum Capital Requirement): Παρακολουθείται για το σύνολο των εν λόγω επιχειρήσεων και ορίζεται ως ο λόγος των συνολικών επιλέξιμων ποσών ιδίων κεφαλαίων για την κάλυψη των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων (όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 129 της Οδηγίας 2009/13 8/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, «σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα ΙΙ)») προς το συνολικό ποσό των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων.

γ) Ανθεκτικότητα των κεντρικών αντισυμβαλλομένων

Για τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας στην Ελλάδα, παρακολουθούνται, ενδεικτικά: (i) το ύψος των κεφαλαιακών απαιτήσεων (capital requirements), όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 16 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, «για τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα, τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους και τα αρχεία καταγραφής συναλλαγών», (ii) το ύψος του κεφαλαίου εκκαθάρισης (default fund), όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 42 του ίδιου Κανονισμού.

VI. Επιλογή μακροπροληπτικών εργαλείων

1. Τα διαθέσιμα στην Τράπεζα της Ελλάδος μακροπροληπτικά εργαλεία συσχετίζονται με τους ενδιάμεσους στόχους μακροπροληπτικής πολιτικής ως εξής:

Α. Εργαλεία που αποσκοπούν στη διαμόρφωση κατάλληλου επιπέδου πιστωτικής επέκτασης και μόχλευσης, συμπεριλαμβανομένων της πρόληψης και του περιορι-

σμού της υπερβολικής πιστωτικής επέκτασης και μόχλευσης, εφόσον υφίστανται,

α) Το αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας κατά την έννοια των άρθρων 123 και 127-130 του Ν. 4261/2014.

β) Το απόθεμα ασφαλείας συστημικού κινδύνου κατά την έννοια των άρθρων 125-126 του Ν. 4261/2014.

γ) Τα μέτρα που προβλέπονται από τα άρθρα 124 παρ. 2 και 164 παρ. 5 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013.

δ) Τα μέτρα που προβλέπονται από το άρθρο 458 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 και αφορούν:

i. το επίπεδο ιδίων κεφαλαίων που ορίζεται στο άρθρο 92 του εν λόγω Κανονισμού,

ii. το επίπεδο του αποθέματος ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου που προβλέπεται στο άρθρο 122 του Ν. 4261/2014,

iii. τη στάθμιση κινδύνου με στόχευση στις «φούσκες κερδοσκοπίας» στον τομέα των οικιστικών και επαγγελματικών ακινήτων ή στα ανοίγματα εντός του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Β. Εργαλεία που αποσκοπούν στην πρόληψη και τον περιορισμό της υπερβολικής ασυμφωνίας ληκτότητας απαιτήσεων-υποχρεώσεων και της έλλειψης ρευστότητας της αγοράς

Τα μέτρα που προβλέπονται από το άρθρο 458 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 και αφορούν τις απαιτήσεις ρευστότητας που καθορίζονται στο έκτο μέρος του εν λόγω Κανονισμού (απαίτηση κάλυψης ρευστότητας, σταθερή χρηματοδότηση).

Γ. Εργαλεία που αποσκοπούν στον περιορισμό της άμεσης και έμμεσης συγκέντρωσης χρηματοδοτικών ανοιγμάτων

α) Το απόθεμα ασφαλείας συστημικού κινδύνου κατά την έννοια των άρθρων 125-126 του Ν. 4261/2014.

β) Τα μέτρα που προβλέπονται από τα άρθρα 124 παρ. 2 και 164 παρ. 5 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013.

γ) Τα μέτρα που προβλέπονται από το άρθρο 458 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 και αφορούν:

i. το επίπεδο ιδίων κεφαλαίων που ορίζεται στο άρθρο 92 του εν λόγω Κανονισμού,

ii. τις απαιτήσεις για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα που ορίζονται στο άρθρο 392 και τα άρθρα 395 έως 403 του εν λόγω Κανονισμού,

iii. το επίπεδο του αποθέματος ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου που προβλέπεται στο άρθρο 122 του Ν. 4261/2014,

iv. τη στάθμιση κινδύνου με στόχευση στις «φούσκες κερδοσκοπίας» στον τομέα των οικιστικών και επαγγελματικών ακινήτων ή στα ανοίγματα εντός του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Δ. Εργαλεία που αποσκοπούν στον περιορισμό των συστημικών επιπτώσεων λόγω εσφαλμένων κινήτρων και τη μείωση του ηθικού κινδύνου:

α) Το απόθεμα ασφαλείας των παγκοσμίως συστημικά σημαντικών ιδρυμάτων (G-SII) κατά την έννοια του άρθρου 124 του Ν. 4261/2014.

β) Το απόθεμα ασφαλείας των λοιπών συστημικά σημαντικών ιδρυμάτων (0-SII) κατά την έννοια του άρθρου 124 του Ν. 4261/2014.

γ) Το απόθεμα ασφαλείας συστημικού κινδύνου κατά την έννοια των άρθρων 125-126 του Ν. 4261/2014.

δ) Τα μέτρα που προβλέπονται από το άρθρο 458 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 και αφορούν:

i. το επίπεδο ιδίων κεφαλαίων που ορίζεται στο άρθρο 92 του εν λόγω Κανονισμού,

ii. το επίπεδο του αποθέματος ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου που προβλέπεται στο άρθρο 122 του Ν. 4261/2014,

iii. τις απαιτήσεις ρευστότητας που καθορίζονται στο έκτο μέρος του εν λόγω Κανονισμού.

Ε. Εργαλεία που αποσκοπούν στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υποδομών του χρηματοπιστωτικού συστήματος

Τα διαθέσιμα στην Τράπεζα της Ελλάδος μακροπροληπτικά εργαλεία που εμπίπτουν σε αυτήν την κατηγορία αφορούν στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων και περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

α) Το απόθεμα ασφαλείας συστημικού κινδύνου κατά την έννοια των άρθρων 125-126 του Ν. 4261/2014.

β) Τα μέτρα που προβλέπονται από το άρθρο 458 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 και αφορούν τις απαιτήσεις δημοσιοποίησης που ορίζονται στα άρθρα 431 έως 455 του εν λόγω Κανονισμού.

2. Οι γενικές αρχές που διέπουν την επιλογή και βαθμονόμηση (calibration) του κατάλληλου μακροπροληπτικού εργαλείου ή συνδυασμού εργαλείων για την επίτευξη ενός ή περισσότερων ενδιάμεσων στόχων μακροπροληπτικής πολιτικής είναι οι εξής:

α) Αποτελεσματικότητα: Ο βαθμός στον οποίο το εργαλείο δύναται να προλάβει ή να περιορίσει το σχετικό συστημικό κίνδυνο. Σε αυτό το πλαίσιο, λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθοι παράγοντες:

i το είδος του συστημικού κινδύνου (όπως, για παράδειγμα, η υπερβολική πιστωτική επέκταση) και, ως εκ τούτου, ο ενδιάμεσος στόχος μακροπροληπτικής πολιτικής που πρέπει να επιτευχθεί,

ii. η φύση του συστημικού κινδύνου (δηλαδή η κυκλική ή διαρθρωτική διάσταση του συστημικού κινδύνου),

iii. η πηγή του συστημικού κινδύνου (π.χ. το εάν ο συστημικός κίνδυνος απορρέει από το σύνολο των πιστωτικών ιδρυμάτων ή κάποιο υποσύνολο αυτών ή από συγκεκριμένα χρηματοδοτικά ανοίγματα ή συγκεκριμένες δραστηριότητες των πιστωτικών ιδρυμάτων),

β) Αποδοτικότητα: Η δυνατότητα του εργαλείου να επιτύχει τον απώτερο στόχο και τους ενδιάμεσους στόχους μακροπροληπτικής πολιτικής με το ελάχιστο δυνατό κόστος και τις ελάχιστες δυνατές παρενέργειες, ώστε να επιτυγχάνεται η απαραίτητη ισορροπία ανάμεσα στην ανθεκτικότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος και την οικονομική ανάπτυξη,

γ) Αναλογικότητα: Η δυνατότητα εφαρμογής του εργαλείου με τρόπο ανάλογο προς το επίπεδο του συστημικού κινδύνου,

δ) Απλότητα: Η ευκολία στην εφαρμογή του εργαλείου και η δυνατότητα επεξήγησης των σχετικών αποφάσεων με εύληπτο τρόπο.

ε) Περιορισμός των ευκαιριών για καταχρηστική επιλογή του ευνοϊκότερου, κατά περίπτωση, κανονιστικού καθεστώτος («κανονιστικό αρμπιτράζ»): Η επιλογή εργαλείων που παρέχουν περιορισμένες ευκαιρίες για κανονιστικό αρμπιτράζ. Προς το σκοπό αυτό, η Τράπεζα της Ελλάδος συνεργάζεται με τις μακροπροληπτικές και εποπτικές αρχές άλλων χωρών, εφόσον κρίνεται σκόπιμο.

στ) Περιορισμός αρνητικών επιπτώσεων σε διασυνοριακό επίπεδο: Η επιλογή εργαλείων με περιορισμένες

αρνητικές επιπτώσεις σε άλλες χώρες. Προς το σκοπό αυτό, η Τράπεζα της Ελλάδος συνεργάζεται με τις μακροπροληπτικές και εποπτικές αρχές άλλων χωρών, εφόσον κρίνεται σκόπιμο.

ζ) Αμοιβαιότητα: Επιπλέον των περιπτώσεων για τις οποίες προβλέπεται υποχρεωτική αμοιβαιότητα (reciprocity), βάσει των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, η Τράπεζα της Ελλάδος επιδιώκει την αναγνώριση των μακροπροληπτικών μέτρων που λαμβάνονται σε άλλες χώρες, εφόσον κρίνεται σκόπιμο. Σε αυτό το πλαίσιο, η Τράπεζα της Ελλάδος συνεργάζεται με τις μακροπροληπτικές και εποπτικές αρχές των χωρών αυτών καθώς και με τις αρμόδιες για το σκοπό αυτό ευρωπαϊκές αρχές, σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον ευρωπαϊκό και εθνικό θεσμικό πλαίσιο.

η) Συμμόρφωση με το εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο: Λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί που τίθενται από το εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο σχετικά με τη χρήση (ενεργοποίηση, βαθμονόμηση, απενεργοποίηση) των μακροπροληπτικών εργαλείων.

3. Η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να χρησιμοποιήσει συνδυαστικά περισσότερα του ενός μακροπροληπτικά εργαλεία, όταν αυτό υπαγορεύεται από το είδος, τη φύση ή το μέγεθος του συστημικού κινδύνου ή για σκοπούς περιορισμού των ευκαιριών κανονιστικού αρμπιτράζ. Για παράδειγμα, δύνανται να χρησιμοποιηθούν συνδυαστικά περισσότερα του ενός μακροπροληπτικά εργαλεία, προκειμένου να επιτευχθούν περισσότεροι του ενός στόχοι μακροπροληπτικής πολιτικής (εφόσον ένα μοναδικό εργαλείο δεν μπορεί να περιορίσει αποτελεσματικά τους συναφείς συστημικούς κινδύνους) ή προκειμένου να αντιμετωπιστεί τόσο η κυκλική όσο και η διαρθρωτική διάσταση του συστημικού κινδύνου. Σε κάθε περίπτωση, λαμβάνονται υπόψη τυχόν περιορισμοί σχετικά με τη χρήση των μακροπροληπτικων εργαλείων, οι οποίοι τίθενται από το εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

VII. Εφαρμογή της μακροπροληπτικής πολιτικής

1. Η εφαρμογή της μακροπροληπτικής πολιτικής από την Τράπεζα της Ελλάδος ακολουθεί τη γενική αρχή της οριοθετημένης διακριτικής ευχέρειας (guided discretion). Σύμφωνα με την αρχή αυτή, οι αποφάσεις για τη χρήση (ενεργοποίηση, βαθμονόμηση, απενεργοποίηση) των μακροπροληπτικων εργαλείων (αποφάσεις εφαρμογής της μακροπροληπτικής πολιτικής) δεν λαμβάνονται με βάση αυτοματοποιημένους κανόνες που στηρίζονται αποκλειστικά σε ποσοτικά στοιχεία (τιμές συγκεκριμένων δεικτών), αλλά με βάση την τεχνική-επιστημονική κρίση (expert judgement), η οποία συνεκτιμά τα ποσοτικά στοιχεία, τη φάση του οικονομικού και πιστωτικού κύκλου και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της χώρας και του εθνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος.

2. Η Τράπεζα της Ελλάδος λαμβάνει τις αποφάσεις για τη χρήση των μακροπροληπτικων εργαλείων, και ειδικότερα για την ενεργοποίηση, βαθμονόμηση (calibration) και απενεργοποίησή τους (αποφάσεις εφαρμογής της μακροπροληπτικής πολιτικής), σύμφωνα με το άρθρο 55Α του Καταστατικού της, τις διατάξεις της εκάστοτε ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας καθώς και το εκάστοτε ισχύον ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο. Προκειμένου να λάβει αποφάσεις εφαρμογής της μακροπροληπτικής πολιτικής, η Τράπεζα της Ελλάδος συνεργάζεται με άλλες αρχές σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, όπως προβλέπεται από το εκάστοτε ισχύον εθνικό και ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο.

3. Οι κανονιστικές αποφάσεις εφαρμογής της μακροπροληπτικής πολιτικής δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας και αναρτώνται στον ιστότοπο της Τράπεζας της Ελλάδος.

VIII. Αξιολόγηση της εφαρμογής της μακροπροληπτικής πολιτικής

Η Τράπεζα της Ελλάδος εξετάζει τα αποτελέσματα της χρήσης των μακροπροληπτικών εργαλείων στην επίτευξη του απώτερου στόχου και των ενδιάμεσων στόχων μακροπροληπτικής πολιτικής. Σε αυτό το πλαίσιο, εκτιμώνται τυχόν αρνητικές επιπτώσεις από την ενεργοποίηση των μακροπροληπτικών εργαλείων σε εγχώριο και διασυνοριακό επίπεδο. Τα σχετικά συμπεράσματα λαμβάνονται υπόψη στις αποφάσεις εφαρμογής της μακροπροληπτικής πολιτικής, καθώς επίσης και στην επανεξέταση του πλαισίου για την άσκηση μακροπροληπτικής πολιτικής, εφόσον κρίνεται σκόπιμη.

Η παρούσα πράξη να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και να αναρτηθεί στον ιστότοπο της Τράπεζας της Ελλάδος.

Ο Διοικητής

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004